

Narnia – Häxan och lejonet

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Läsa, förstå, analysera och tolka Häxan och lejonet genom skrivande och samtal.

Läraren reflekterar

Det går att genomföra alla aktiviteter nedan och bara göra enstaka. Det går också att samtala om citaten/frågorna eller låta eleverna skriva om dem. Jag brukar variera och anpassa utifrån den grupp som jag läser boken med.

Metod

I början av en gemensam bokläsning högläser jag mycket. Jag varierar detta med att eleverna läser tillsammans i par och enskilt (ungefär 1/3 av varje). Jag håller ihop läsningen för att vi ska kunna skriva och samtala om det som händer i boken. Ofta skriver eleverna enskilt för förbereda sina tankar inför samtalen, men ibland gör vi tvärtom (samtalar först och skriver sen). Förslag på aktiviteter till respektive kapitel följer.

KAPITEL 1 och 2

1. Återberätta första kapitlet – Skriv en sammanfattning om 3-5 meningar. Skriv under rubriken **Lucy tittar i ett klädskap**. Stödord:

- Krig – London bombat
- Peter, Susan, Edmund, Lucy
- Landet, professor
- Utforska huset, klädskap
- Faun

2. Återberätta andra kapitlet – Skriv en sammanfattning om 3-5 meningar. Skriv under rubriken **Vad Lucy hittade där**. Stödord:

- Fikastund med Tumnus
- Tumnus sorgsen
- Tumnus avslöjar sitt uppdrag
- Narnia – Vita häxan
- Lucy tillbaka

3. När Lucy går in i Narnia första gången är hon "rädd för det okända" eller bara nyfiken? Hur vet du det? Skriv under rubriken **Lucy**.

4. Välj EN fråga och skriv en kort löpande text om cirka 5 meningar.

A) Faunen: "Men du är – förlåt att jag frågar – du är vad man kallar en flicka?" Hur kommer det sig att han frågar Lucy om det? Förklara varför människor är viktiga (för Vita häxan). Skriv under rubriken **dotter av Eva**.

B) Hur reagerar Faunen Tumnus när han berättar om Vita häxan? Varför blir han så ledsen/orolig? Vad tycker han om henne och sättet Narnia styrs? Skriv under rubriken **Vita häxan**.

KAPITEL 3

Skriv om ett citat ur boken (antingen A eller B) nedan.

A) Skriv under rubriken **Kapitel 3: Drottningen**. Skriv av citatet nedan och skriv sedan en kort fristående text om drottningen. Använd frågorna som stöd i ditt skrivande.

”Hon var insvept i vit pälsmantel ända upp till hakan, i högra handen höll hon ett långt guldkimrande spö, och på huvudet bar hon en gyllene krona.”

- Vilken är din bild av drottningen?
- Hennes ekipage?
- Hur verkar hon vara?
- Vad tror du att Edmund tänker om drottningen?

B) Skriv under rubriken **Kapitel 3: Dumsnut**. Skriv av citatet nedan och skriv sedan en kort fristående text. Använd frågorna som stöd i ditt skrivande.

”Dumsnut! sade Susan och stack in huvudet och sköt pälsarna åt sidan, det är ju bara ett vanligt skåp. Titta! Här är bakre väggen.”

(Lucy berättar om Narnia och klädsåpet för sina syskon)

- Vad händer när Lucy berättar om Narnia?
- Varför tror de andra syskonen inte på henne?
- Varför tror du att Lucy kommer in i Narnia?
- Varför kan inte Susan se Narnia?

KAPITEL 4

Skriv en kort sammanfattning om 3-5 meningar av *en* valfri episod ur kapitlet. Citatet ska finnas med i din text.

A) Skriv under rubriken **Kapitel 4: Drottningens alla mutor**

”Vill du ha något varm att dricka? sade drottningen.”

B) Skriv om drottningens löfte till Edmund, **Kapitel 4: Att bli prins**

”Varför inte nu genast? sade Edmund.”

C) Skriv under rubriken **Kapitel 4: Edmunds val och illamående**

”Han kände sig nästan kräkfärdig.”

KAPITEL 5

Skriv under rubriken **Kapitel 5: Tillbaka på denna sida dörren**. Skriv av ett av citaten. Använd frågorna som stöd när du skriver om dem.

A) Om Edmunds svek:

“Sss, Lucy och jag har lekt – vi låtsades att hela hennes historia om landet i klädsåpet var sann.”

- Hur framställer Edmund vistelsen i Narnia när han berättar för de andra syskonen?
- Varför väljer han att göra så?
- Hur reagerar Lucy?

B) Peter om Edmund:

“Du är alltid nedrig mot dem som är mindre än du.”

- Vad tror Peter om Lucys historia?
- På vilket sätt tycker Peter att Edmund är nedrig?
- Vilka belägg har Peter för att Edmund alltid är nedrig mot dem som är mindre än honom?

C) Lucy ljuger, enligt syskonen:

“Antingen ljuger er syster, eller också är hon galen, eller också talar hon sanning.”

- Vad anser professorn om dessa tre alternativ?
- Vad anser syskonen om Lucy – är hon galen och brukar hon ljuga?
- Vad talar emot att Lucy säger sanningen, enligt syskonen?

D) Lucy talar sanning, enligt professorn:

“Det är just det som gör hennes historia så sannolik, sade professorn.”

- Vilka argument anger professorn för att Lucy talar sanning?

KAPITEL 6-8

1. Skriv cirka fem meningar under rubriken **Kapitel 6: Edmunds drömmar**. Du kan börja: *Edmund drömmer fortfarande om att bli prins...*

- Drömmer Edmund fortfarande om att bli prins?
- Hur kan det förklaras?
- Hur märks det i så fall i texten? Leta exempel ur texten.

2. Skriv cirka 5 meningar under rubriken **Kapitel 7: Mötet med bävern**. Använd frågorna som stöd.

- “Det är någonting som rör sig mellan träden”. Hur känner sig barnen när de går i skogen? Rädda, oroliga, nyfikna, lugna?
- Vad är det som gör att barnen blir övertygade om att de kan lita på bävern? Försök hitta minst tre exempel ur texten (något som bävern gör eller säger som kan förklara deras tillit).
- Vad har hänt med herr Tumnus, enligt bävern?
- Hur skulle du beskriva bävern?

3. Skriv ca 5 meningar under rubriken **Kapitel 8: Aslan**. Använd frågorna som stöd.

- Ge några exempel på vad som berättas om Aslan.
- Vad händer med barnen när de hör talas om Aslan för första gången?
Ge några exempel ur texten (på hur deras reaktioner kan förklaras).

KAPITEL 9

1. Skriv cirka fem meningar om antingen A eller B, under rubriken **Kapitel 9: Edmund**

A) Edmund tvivlar på om han ska gå tillbaka eller till Vita häxan. Berätta om hur hans tankar går fram och tillbaka. Ge några exempel från texten. Vad är det som avgör att han till slut gör som han gör? Vad tänker han om brodern Peter på vägen till slottet?

B) Hur ser det ut omkring slottet Paravel? Hur känns stämningen? Blir Edmund bemött på samma sätt av Vita häxan som vid tidigare möte? Hur kan hennes reaktion förklaras? Hur tror du att Edmund känner och tänker när "drottningen tog ingen notis om honom längre"?

KAPITEL 10

Skriv under rubriken **Kapitel 10: Förändring**.

- En liten detalj avslöjar en stor förändring. Vad?
LEDTRÅD: Det har slutat att göra någonting...
- Hur kan man tolka den förändringen? Vad innebär den, tror du?
LEDTRÅD: Titeln på kapitlet
- En glad person dyker upp på släde.
Vem? Vad kan det symbolisera?

KAPITEL 11

Analysera under rubriken **Kapitel 11 – valt ämne**. Tänk på att lyfta exempel från texten och spinna vidare på dina tankar. Välj något av följande citat:

A) "Tyst idiot": Om **häxan och Edmund**.

Hur var häxan tidigare mot Edmund och hur är hon nu? Varför?

Hur upplever Edmund detta? Hur har planerna förändrats?

Vad känner han inför det? Vad tänker/önskar han?

B) "J-jultomten, stammade räven": Om **tomten**.

Vilken betydelse har tomtens ankomst för alla djuren i skogen? Hur framställs han? Vad tänker och tycker häxan om tomten? Varför, tror du?

Vad säger och gör häxan när hon hör talas om tomten?

C) "Det var ljudet av rinnande vatten": Om **våren**.

Vilka vårtecken stöter häxan och Edmund på? Vad innebär förändringen för häxan? För Narnia? Vad beror den på?

KAPITEL 12

Skriv under rubriken **Kapitel 12**. Skriv av ett citat och skriv om det:

- A) "De gick tysta och insöp alltsammans, medan de vandra över solvarma hedar". Hur påverkar det förändrade klimatet barnen? Vad orsakar förändringen, tror de?
- B) "Ty när det försökte se på Aslans ansikte, uppfångade de bara en skymt av en gyllene man och ett par majestätiska allvarliga betvingande ögon". Hur känner sig alla inför Aslan? Vad beror det på?
- C) "Det var delvis mitt fel, Aslan". Peter säger så när Aslan får reda på att Edmund, det fjärde syskonet, inte är med. Varför säger Peter så? Vad säger Aslan om detta?
- D) "Nu har ni er chans att hitta häxan och undsätta Adams fjärde barn" säger Aslan till barnen när en av vargarna verkar återvända till häxan. Vad tror du – kommer Edmund att byta sida?

KAPITEL 13

Skriv av ett citat under rubriken **Kapitel 13**. Skriv därefter dina tankar som en fristående text. Skriv cirka 5 meningar. Välj ett eget citat eller något av följande:

- A) "Det första de andra barnen hörde när de vaknade nästa morgon var att **deras bror hade räddats** och förts till lägret".
Hur går det till när Edmund kommer tillbaka till syskonen? Vad händer när Edmund kommer tillbaka?
- B) "Edmund tog de andra i hand och sade **förlåt**".
Hur förhåller sig syskonen till Edmunds ursäkt? Tror du att han menar det?
- C) "Har du **glömt trolldomen**, frågade häxan".
Vita häxan får tillbaka övertaget när hon hänvisar till trolldomen som finns ingraverad på Kejsarens spira. Vad innebär den trolldomen? Hur löser Aslan detta?
- D) "Hon har avstått från **kravet på er brors blod**".
Varför lovar Aslan häxan något? Hur känner Aslan inför detta?

KAPITEL 14

Skriv under rubriken **Kapitel 14**. Välj ett eget citat eller något av följande:

- A) "Och ideligen gav han Peter råd om hur han skulle leda operationerna". **Aslan lämnar över** ansvaret till Peter? Hur märker vi det? Varför gör han det, tror du? Hur reagerar Peter och de andra på detta?
- B) "Det är **något med Aslan**, sa Lucy".
Hur märker Lucy och Susan att något är fel? Vad gör de då?
- C) "**Först ska han rakas**". När Aslan kommer till Stenbordet fångas han. Varför rakar de honom? Vad händer mer? Vad är det Lucy och Susan inte klarar av att se?

KAPITEL 15

Skriv om ett citat under rubriken **Kapitel 15**. Skriv därefter dina tankar som en fristående text. Skriv cirka 4-5 meningar.

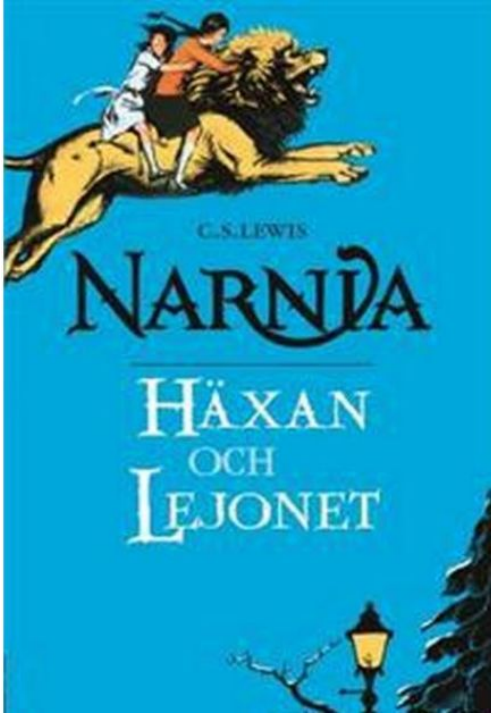
- A) "den **stora katten, ligger död**". Hur är stämningen i Narnia nu? Hur märks det att Aslan är död?

B) "Jag står inte ut med att se den där **otäcka nosgrimman**".

Hur försöker Lucy och Susan hedra Aslan? Hur tar de hand om honom nu när han är död? Vilka fler hjälper till och på vilket sätt?

C) "Där, lysande som guld i solskenet och **större än någonsin**".

Aslan återuppstår från de döda. Hur får vi veta att han *känner sig kraftigare än någonsin*? Leta exempel i texten.

Han stod stilla ett ögonblick, hans ögon strålade, det ryckte i hans ben, och hans stora svans piskade av och an. Så tog han ett jättesprång över deras huvud och kom ner på andra sidan Stenbordet. Skrattande och utan att veta varför rusade Lucy runt för att ta fatt honom. Aslan tog ett nytt språng, och så började en vild jakt. Runt hela kullen ledde han dem, än långt utom räckhåll, än så nära att de nästan snuddade vid hans svans. Än dök han ner mitt emellan dem, än kastade han dem högt upp i luften med sina väldiga sammetsmjuka tassor och fångade dem igen, och än stannade han så tvärt att de rullade om varandra i en enda skrattande hög av manar och armar och ben.

KAPITEL 16

Skriv under rubriken **Kapitel 16**. Välj ett eget citat eller något av följande:

A) "Aslan hade tagit ett språng fram till ett stenlejon och **andades** nu på det". Varför gör han så? Vad händer?

B) "Jättar är sällan klyftiga, men hederligheten själv".

Hur är **Rumblebuffin**? Är han elak eller snäll? Motivera ditt svar och hämta exempel ur texten.

C) "Vi får väl vara med?".

Hur är kämparandan hos de nyss stelnade varelserna? Hur är **Aslan som ledare**? Vad säger Aslan – får alla vara med i kampen mot häxan?

KAPITEL 17

Skriv under rubriken **Kampen mellan det goda och onda** med hjälp av frågorna:

- Hur går striden till?
- Hur är arméerna rustade?
- Hur stora är de? Vilka strider?
- Varför går Aslan och hans gäng ut i krig egentligen?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

Betygskriterier*

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter för barn och ungdomar **med mycket gott flyt** och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med **god** säkerhet. Eleven för också **välutvecklade** resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

* årskurs 4-6